

Suomalainen casual-kulttuuri

Kun poika isän luottokortilla ruutulippiksen hankki

Jalkapallokatsomoiden casual-pukeutuminen on ylittänyt uutiskynnyksen Suomen valtakunnanmediassa kuin Skotlannissa 80-luvulla konsanaan. MTV3:n uutisissa toimittaja ilmeisesti aivan tosissaan selvitti, että Suomen katsomoihin on levinnyt lieveilmiö nimeltään casual-kulttuuri. Ja paljon kertoo suomalaisesta virkavallasta, että lähteenä lienee kaikenlisäksi olleet vainohullut poliisit. Viimeistään siinä vaiheessa kahvit pärskähti televisioruudulle, kun sanat casual ja hjk laitettiin yhteen.

Casual-kulttuuri on vahvasti yhdistetty jalkapallohuliganismiin Suomessa. Joidenkin katsojien casual-pukeutumista on pidetty merkinä siitä, että jalkapallohuliganismi olisi uinut Suomeen. Jokainen vähänkin suomalaista jalkapallokatsomokulttuuria seuraava kuitenkin ymmärtää, että Suomessa ei ole todellisuudessa yhtään oikeaa huligaania.

Casual pukeutumisen juuret ovat 80-luvun alussa ja Brittein saarilla. Katsomoiden 70-luvun vakiounivormu lyhyet hiukset, maiharit ja pilotti vaihtuivat kalliisiin muotivaatteisiin. Samaan aikaan jalkapallohuliganismi nousi uuteen ulottuvuuteen Englannin ja Skotlannin katsomoissa. Osittain pukeutumiseen saattoi olla syynä yritys välttää poliisin valvovaa silmää, mutta tosiasiaa pikemminkin kysymys oli siitä, että nuoret miehet halusivat kilpailla sillä, kenellä on staileimmat vaatteet.

Casual-kulttuuri levisi kulovalkean tavoin seisomakatsomosta toiseen ja hyvin nopeasti kaikilla joukkueilla oli aladivareita myöten omat nuorten lädien jengit, jotka tulivat katsomaan pelejä tyylikkäissä vaatteissa. Nämä jengit toki ottivat aikakauden tapaan yhteen nyrkein, mutta kysymys oli myös muusta. Kysymys oli tyylikilvasta.

Tyylikkyudessa ei kilpailtu vain vieraiden kanssa vaan erityisen tärkeää oli kantaa katsomossa sellaisia vaatteita, joita ei myöskään löytynyt omilta. Ostosmatkoja tehtiin isoimpiin kaupunkeihin ja parhaat vaatteiden ostopaikat levisivät suusta suuhun.

Kun kaivostyöläiset oli saatu kuriin Englannissa, poliisien seuraava kohde olivat jalkapallohuligaanit. Soluttautumisoperaatioiden ja tarkemman valvonnan avulla rähinöinti jalkapallokatsomoissa saatiin laskemaan dramaattisesti. Casual-kulttuuri kuitenkin jatkoi eloa. Siitä tuli yhä voimakkaammin nuorten miesten kulttuuri ja yleinen pukeutumistapa 90-luvun Briteissä.

Tämän huomaa esimerkiksi vilkaisemalla Oasiksen ensimmäisen levyn Definitely Mayben kansia vuodelta 1994. Pukeutumisvaikutteet jalkapallokatsomoista on selvästi nähtävissä. Ja niin näyttää olevan edelleen, kannattaa esimerkiksi tsekata The Streetsin Mike Skinnerin vaatteet.

Casual-pukeutuminen on yleinen nuorten miesten juttu Briteissä, mutta Suomessa asiantuntemattomat poliisit ja vartijat yhdistävät sen 80-luvun alun huliganismiin. Kun jalkapallokannattajien seuraamiseen tunnutaan käyttävän tolkkuttomasti resursseja niin kannattaisi edes päivittää tiedot.

Toki casual-kulttuuriin kuuluu tietty aggressiivisuus ja uho, mutta siitä huolimatta huliganismista ollaan pelkän pukeutumisen kautta yhtä kaukana kuin hjk on euromenestyksestä. Mutta onhan se helvetin hauskaa, että järjestyksenvalvojat tosissaan kiikaroi katsomossa ruutulippiksiä ja poliisi selittää julkisuudessa casual-kulttuurin vaaroista. Ainakin tiedetään, että ne ei todellakaan tiedä mitään, jos oikeasti jotain tapahtuisi.

Monen jengin ”casual-kannattajat” pelkkiä vitsejä

Suomeen casual-kulttuuri rantautui 90-luvun puolivälin jälkeen. Nuoret miehet, jotka diggailivat brittifudista ja brittipoppia alkoivat käyttää entistä enemmän rahaa vaatteisiin. Vaikutteita otettiin jalkapallokannattajien ja muusikkojen pukeutumisesta. Jalkaan vedettiin Adidaksen Gazellet ja tyylikkäätkä kauluspaidat roikkuivat farkkujen päällä.

Kun FC Jokerit perustettiin, moni näistä tyypeistä löysi itsensä ensimmäistä kertaa kannattamassa jotain suomalaista jalkapallojoukkuetta. Muiden joukkueiden kannattajat vetivät samaan aikaan tyhmät seurojen kaulahuivit ranteiden ympärille sidottuna ja sixpackit päässä.

Suomalaisille casual-kulttuurin pioneereille vaatteiden hankinta oli iso juttu. Vaatteita ei juurikaan saanut Suomesta vaan siistit kuteet haettiin Tukholmasta ja Lontoosta. Ja niin se on edelleen.

Kun tyylikkäätkä Jokeri-kannattajat pilkkasivat muiden pukeutumista, jengi ei tajunnut mistä vitusta oli kysymys. Ensin asiaa yritettiin vähätellä asiaa, mutta muutamaa vuotta myöhemmin alettiin isältä saatavia viikkorahoja säästämään yhteen kunnolliseen paitaan.

Tänä päivänä kunnollisten vaatteiden hankkiminen on huomattavasti helpompaa kuin vielä pari vuotta sitten. Muutamista liikkeistä lähinnä Helsingissä, mutta myös muutamassa muussakin kaupungissa, saa jo tyylikkäätkä vaatteita. Isän pienet kullannuput ovat keksineet myös netin, josta voi tilata vaatteita, joita on nähnyt Jokeri-kannattajien päällä.

Nyt joka jengillä tuntuu olevan kannattajia, jotka leikkivät olevansa casuaaleja. Nämä casuaalit ovat ainakin toistaiseksi olleet lähinnä suuri vitsi. Parhaat naurut on tarjonnut Lahen Pojat. Jos vielä viime vuonna veti metro-housuissa ja törkeässä collegessa katsomossa, niin ei kannattaisi kauheasti uhotta vaikka talvella olisi kaikki työttömyyskorvaukset luukutettu nettikauppoihin.

Casual pukeutuu aina tyylikkäätkästi. Jos kirkkonummelalainen teini on tilannut yhden ruutulippiksen ja -paidan netistä isän luottokortilla, ei se vielä kerro mitään tyylikkyydestä. Tai, jos hjk:n friikillä on jalassa lacosten valkoiset tennarit, ei kannattaisi samaan aikaan käyttää niitä Batistinin kuluneita lökäfarkkuja.

Jokaisen jalkapallokannattajan ei tarvitse olla casual. Jos ei ole mitään tyylijutua (lahtelaiset ja friikit), ei kannata edes yrittää.

- HCF